

OBISK NA DOMU

Tereza Francot že 90 let Šiškarica

Sivolasa hudomušnost

Z nekaterimi ljudmi živimo leta in leta, pa jih še opazimo ne. Samoumevno se nam zdi, da so tu, da se z njimi pogovarjamo. Večinoma nam prav oni uresničujejo različne želje. Skromni so, žive v ozadju in se nekoč tiho poslovijo. Pogosto so to starejši ljudje, ki pa imajo prav tako svoje misli, drobne želje, tako skrbi kakor jezo in veselje. Še najbolj se jih spominjamo ob doženeh življenjskih mejnikih...

• Francotova mama je 30. maja letos dopolnila 90 let. Tega dne leta 1888 se je rodila v Proseku na trdem kamnitem Krasu. Še istega leta se je velika železničarska družina odselila v Ljubljano in tako je Tereza Francot že skoraj polnih 90 let Šiškarica:

• »16 otrok nas je bilo in ni nam bilo ravno lahko. Izučila sem se za šiviljo in, glejte, še danes rada šivam.«

V koticah njenih živahnih oči se rojeva pritajen in hudomušen smeh, ki je nalezljiv. Blagemu licu z zelo malo gub pristoji patina časa. Urejeni snežnobeli lasje so skrbno negovani. Z mehko materinsko dlanjo pogosto rada zaobjame svoje lice in brado. Danes ima na čedni zeleni obleki pripeto rožo... Takoj je doumela, kaj me srbi:

• »Če si zdrav, ni starost prav nič v nadlego. Veste, vedno sem rada delala, skromno živela in nikjer pretiravala. Eh, če sem se kdaj jezila, sem se potem najrajši zjokala, če mi je bilo pa še težje, sem šla prat perilo. Prav hudo jezna pa nisem bila nikoli...«

• Ima tri sinove: Karla, Lada in Tončka. Seveda so ti fantje zdaj možje in ponosna je nanje, pa tudi vse snahe je pohvalila:

• »Če bi tudi drugače povedala, bi vi tega ne smeli zapisati.« Zelo rada posedla pred televizijskim sprejemnikom in izredno ljub ji je šport. Kaj tudi ne, saj so bili vsi njeni trije »gadje« navdušeni nogometaši. Najmlajši Tonček je bil tudi selektor jugoslovanske hokejske reprezentance. Zelo rada tudi bere, posebno ljubezenske zgodbe, čeprav je ostala zvesta svoji prvi ljubezni. 37 let je že vdova in ni se več poročila.

• V sorodstvu Francotovih so bili nekoč lastniki gostilne na Rožniku. Ob nedeljah je rada stregla gostom na vrtu in tam srečevala tudi Ivana Cankarja:

• »Nekoč mi je rekel, da bo zame napisal knjigo. Smejala sem se. Nisem slutila, da bo to naš največji pisatelj. Bil pa je Cankar dostojen, olikan in prijazen mož.«

• Najtežje ji je bilo, ko je moral mož v prvi vojni na fronto. S tremi malimi otroki ga je čakala šest let. Ujetnik je bil v Sibiriji. Drugič je trepetala, ko so sina Karla nacisti odgnali v Dachau. Dvakrat je bila srečna — oba sta se vrnila:

• »Če pa natak premislim, se mi pravzaprav dandanašnji najboljše godi. Nič več mi ni potrebno obračati vsak dinar, kakor je to moralo biti nekoč.«

• Zelo rada je češpljeve cmoke, ješprena pa ne. Šiva, pere, pospravlja stanovanje in še kakšno drobno radost si privošči. Nekoč je imela piščance, ki so zrasli v kure in seveda v kurniku strahovito kokodajjali.

• »Nekega dne je nekdo te kure pokradel«, je smeje povedal sin Lado: »Zaradi kur nam je bilo kar prav, ampak zaradi mame pa nikakor...«

• Vprašal sem jo po receptu za visoko starost. Nagajivo, rahlo otroško predrzno se je posmejala:

• »Če zdrav človek razne čajčke pije, bo že v redu, škoditi mu najbrž ne morejo...«

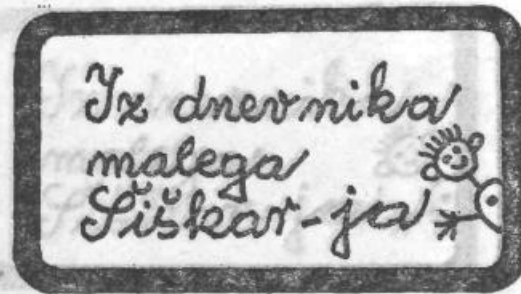
• Pa vendar! Francotovi mami je bilo delo vedno v zadovoljstvo, ni se nikoli pretirano jezila, niti pretirano žalovala. Vse je pač sprejela, kar ji je življenje navrglo. Morda je res marsikateri dogodek šel neopazno mimo nje, a vendar ima 90 let in prav trdna je videti. In kaj bi ji želeli ob tako visokem prazniku? Zdravje in še nagajive hudomušnosti!

Bogomir Šefič

KULTURNO DELOVANJE MLADIH V SMLEDNIKU

Razumevanje in uživanje kulturnih dosežkov je eden izmed temeljev celovito izgrajenega človeka. Tega se zavedajo tudi mladi v Smledniku, zato daje osnovna organizacija ZSMS velik poudarek temu problemu, saj smo nosilci kulturnega snovanja v vsej krajevni skupnosti. Poleg bolj ali manj uspešnih proslav so izdali že štiri številke literarnega glasila Zarek. S tem so omogočili mnogim mladim literatom objavljanje njihovih del. Z njim vplivajo tudi na kulturno podobo krajanov, saj z dobro organizirano mrežo raznašalcev pride Zarek skoraj v sleherni hišo v krajevni skupnosti. Vsi, ki objavljajo, so združeni v literarni krožek, v katerem ocenjujejo svoja dela. V kratkem bo tudi literarni večer, na katerem bodo mladi brali svoja dela. Potem bo pa še pogovor o literaturi in pesmih, na katerem bodo sodelovali tudi predstavniki ZKO Slovenije.

Lojz Tršan

PETEK

Zgodil se je en krasen dogodek in smo se jaz, ata, mama in sestra preselili v nov blok. Svojo selitev skupaj z nami je med vrsticami nakazala tudi teta Reza, toda jo je ata kar brez vrstic brisal s spiska, ker je rekel, da pač nima beneficiranega Staža, da bi še njo prenašal. Stanovanje je tudi brez tete Reze blazno fino. Reče se mu težka montaža. Težka menda zato, ker so ga gradbinci pri gradnji težko srali in je vse skupaj ena sama šlamparija. Najbolj mi je bilo všeč, ko je mama spraševala majstra, ki je razdajal ključke, če je to varno proti potresu, pa je dotični rekel, da je, ampak da se na zunanje stene vseeno ne smemo preveč grobo naslanjati. Mamo je skoraj kap, jaz pa komaj čakam, da bom enkrat sam doma in bom zanalašč malo brcnil v steno. Kar bo pa bo, pravi Anton Marti. Zato pa so pri nas takšna stanovanja...

SOBOTA

Danes je prišla na vljudnostni neuradni obisk teta Reza. Mi je bilo precej všeč, ko se je spotaknila ob kupu smeti pred našim vhodom, ampak kaj, ko se je pa prec pobrala. No, kup je zato, ker še nimamo kant. Pa tudi če bi imeli kante, bi naši sosedge, ki so domnevni pujsi, metali smeti še kar naprej skozi okno, kot to počno sedaj. Imajo pa notri jako lepo in čisto — ven pa tako in tako ne gredo razen v službo oziroma v šolo. Naša soseda je glede kupa izjavila, da ga bo treba počistiti. Enako je izjavil tudi sosed nad nami ter naš ata tudi. Smeti pred vhodom se pa ne zmenijo dosti za te izjave in so kar še naprej tam.

Skratka, en velik hec je. Sedaj skrbno čakamo na tistega, ki ne bo nič rekel ampak bo samo počistil. Pravijo, da so tudi še taki...

Srečko

— GOVEJI KOTLETI S PARADIŽNIKOM: goveje kotlete nekoliko potolčite, posolite, premažite z oljem in papriko ter pustite stati 10 minut. Medtem prepražite dve glavici čebule in dva stroka česna, nato dodajte kotlete in do mehkega dušite. Nato jih poberite na krožnike, v omako pa dodajte paradižnik in kuhajte še nekaj časa, s to omako prelijte kotlete.

— ČEBULNA JUHA: nekaj glavice čebule narežite na kolobarje, prepražite jih na olju ali margarini, tako da ostane čebula še bela in steklena. Prelijte jo z enim litrom juhe iz kocke, dodajte sol, poper, sladko papriko in kuhajte še 20 minut na zmernem ognju. Nato jo precedite in servirajte z opetnimi kruhovimi kockami.